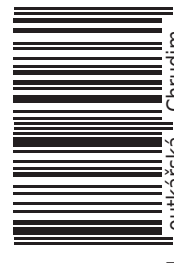

VALL- ERIN 3

Zpravodaj 58. ročníku festivalu Loutkářská Chrudim
Sobota / 4. 7. 2009 / Dnes má svátek Prokop!

Na divadle se dnes hraje jako o život!

Prokop Divíš uklidňuje Pippicha.
Má bleskosvod.

PAZAR / PRAHA

AMATÉRSKÁ SCÉNA NABÍZÍ

Amatérská scéna je jediným periodikem v ČR, které se věnuje v plné šíři všem druhům amatérského divadelního umění a uměleckému přednesu, loutkářství nevyjímaje. Redakce časopisu nabízí jedinečnou šanci pro ty, kdo si pořídí roční předplatné na Loutkářské Chrudimi 2009. Jako bonus totiž obdrží celý ročník 2008 zdarma. Cena ročního předplatného činí 360 Kč (za 6 čísel). Možnost zakoupení posledních čísel časopisu a zajištění předplatného je vždy ve 20 hodin při zahájení diskuzí k inscenacím Loutkářské Chrudimi v suterénu Pippichova divadla.

KDO NAŠEL KRABIČKU

Herečka a lektorka Blanka Josephová-Luňáková zapomněla na zdrávce u automatu na kávu plechovou krabičku s penězi. Kdo ji našel, nechť to nahlásí buď Blance, nebo v redakci Valderonu.

HRONOVSKÉ SEMINÁŘE A DÍLNY

Každý rok v deníku Loutkářské Chrudimi bývá upozornění na nabídku seminářů a dílen Jiráskova Hronova takzvaně „na poslední chvíli“. Letos není téměř co nabízet, semináře jsou až na výjimku plné. Tou výjimkou je seminář T (jako Technika) vedený osvědčeným praktikem Pavlem Hurychem. Bude se zabývat především otázkami divadelní-

ho svícení. Zájemci mohou ještě na poslední chvíli zareagovat. Bližší propozice a přihlášky viz www.artama.cz nebo www.amaterskascena.cz. Semináře se konají od 30. 7. do 8. 8. 2009 včetně. V některých seminářích by se našlo jedno dvě místa, ale počty se neustále proměňují, takže případné zájemce o jiné semináře než T nezbyvá než odkázat na osobní konzultaci s Milanem Strotzerem z Artamy, ostatně zastihnete jej i na Loutkářské Chrudimi na představeních pro seminaristy nebo na večerních diskuzích poblíž nabídky časopisu Amatérská scéna.

► EMENTI

Valderon se tímto písemně omlouvá Veronice Filčíkové, neboť ji neuvedl v týráši mezi fotografy. A přitom pro Valderon fotí jako blázen. Myšleno hodně, ne však šíleně.

ROZHAVAR

Je prazvláštní, že si spousta městských příspěvkových organizací dvacet let po Sametové revoluci nechává odporně socialisticky znějící názvy jako Městské kulturní zařízení nebo Dům kultury. Festival Loutkářská Chrudim spolupřádá zařízení tohoto typu, ovšem se sympatickým názvem: Chrudimská beseda. Besedy byly vždy ve městech určené pro společenský a kulturní život obyvatel, mají v sobě zakódovaný princip občanské společnosti, osvětlenosti a patriotství. Je to název pěkný a logický. Ředitelem Chrudimské besedy je Jiří Kadeřávek.

Pojďme probrat letošní organizační změny festivalu LCH...

Moc jich není. Jídelní stan je už od loňska za Divadlem Karla Pippicha, letos jsme ho ještě o kus rozšířili. Vedle v Parku Republiky je mnohem více atrakcí pro děti, festivalové i chrudimské.

Slovo „krize“ v panice skloňuje nejedna kulturní akce, kterou opouštějí donátoři. Zasáhla globální ekonomická krize i pořádání festivalu Loutkářská Chrudim?

Nijak výrazně. Dostali jsme méně peněz, to je fakt, ale poradili jsme si. Letos jsme pozvali

do hudebního doprovodného programu folkaře. To je o jiných penězích, než kapely, které jsme zvali dřív. A ty koncerty jsou v Parku Republiky, ne na Resslově náměstí, jak se píše ve všech programech, Valderon nevyjímaje.

My to napravíme. Kromě folku je ale v plánu i jiný hudební žánr?

Dnes budou hrát od 15 do 18 hodin big bandy z Chrudimi a Lanškrouna.

V programu akcí v Chrudimi jsem si všimla výstavy plakátů k 58. LCH. Je v Galerii Kumšt na Resslově náměstí. Ale nevím, co si pod tím představit?

My jsme totiž letos tvorbu plakátu nezažili, ale vypsalí jsme soutěž. Takový pokus už byl při 50. výročí LCH, ale nějak nevyšel. Letos to vyšlo, v porotě jsem byl já, Štěpán Filčík z NI-POSU a scénografka Irena Marečková. Vítězný návrh vidíte různě po Chrudimi, ostatní můžete vidět v galerii.

Prý nebude letos vyhlášení výsledků na schodišti před Divadlem Karla Pippicha...

Ne. Vždycky tam bylo hodně Chrudimáků, kteří přišli na koncert a loutkáři si stěžovali, že je vyhlášení LCH nezajímá, takže to prostředím není moc důstojné. Takže bude letos neformální vyhlášení v úterý při Loutkářském báli v Modré hvězdě.

Jiří Kadeřávek

Ptala se Kosa

UVIDĚ- NIK

Podle pisku poznáš Mansfeldovy „děti“. Po slu-
chu. Po adrenalinu Jelínkouce. Ti jsou vidět –
při jídle i v pleněru. Dobře vidět jsou i divá-
ci, kteří otevrou dveře do sálu, kde se hraje
a sáhodlouze přemýšlejí, jestli najdou štěstí
v hledišti nebo někde úplně jinde. Jiní oběta-
vě dosvěcují představení blesky z fotoaparát-
ů. Chuť prověřili ti, kdož mají na konci nulu;
ti si včera mohli ťuknout v muzeu nad loutkář-
skými kulturami. Ti, co mají na svém prozatím-
ném konci jiné číslo, se veselili u kelímkové kul-
tury. Cítit jsou všichni po prádelně při předsta-
vení v MEDu. A na závěr reflexí včerejšího dne
pří-po-dotek: nezaprší a nezaprší. Snad to ne-
zní příliš dotčeně.

Kosa

Rodí se nová tradice?

Setkání a přípitek kulatých proběhly včera na
terase Kačenky. Sešli se porotci, lektori, semi-
naristé i další LCHvěrní, kteří letos slaví kula-
tiny. Nejstarším bylo 70, nejmladšímu 10 let.
Nebudeme jmenovat (stačí, že Štěpán Filčík
všechny nahlas vyvolal). Všem u vedla bílá
věž, kde desítky milovníků loutek právě pro-
žívali Noc v muzeu (ale neběžel ten film). Na
snímku dárek od Ivo Jelínka – bajka o bublin-
kách.

PROGRAM

DNES – ZÍTRA

DKP / HLAVNÍ SCÉNA

15:00, 18:00

KOMEDIANTI ANEB VŠICHNI JSME UBU
/ NA HOLOU, HOŘOVICE

DKP / MALÁ SCÉNA

11:00, 14:00, 16:00

RICHARD 3 / TICHÝ JELEN, ROZTOKY

20:00, 22:00

NAROZENINY / THEATR LUDEM OSTRAVA
(INSPIRATIVNÍ PROGRAM)

MED

11:00, 14:00, 16:00

OIDIPUS / NENÍ TO, ANI TO, ZUŠ TURNOV
ČERVENÁ KARKULKA / VLASTISLAV FILIP
JV, ZUŠ HRADEC KRÁLOVÉ

MASH

10:00, 15:00, 17:00

ŽEBRÁKOVA NEVĚSTA
/ SPOJÁČEK, LIBEREC
(OKNO LOUTKÁŘŮM DOKOŘÁN)

PARK REPUBLIKY

19:00

SESTRY STEINOVY - KONCERT

DKP / HLAVNÍ SCÉNA

15:00, 18:00

ZA KAŽDÝM ROHEM JESKYŇKA
/ ČMUKAŘI, TURNOV

DKP / MALÁ SCÉNA

11:00, 14:00, 16:00

ŽENA, ŘŮŽE, PÍSEŇ, KOST, KOS, SLAVÍK
/ SAVO PLZEŇ

20:00, 22:00

PUD A ZKUŠENOST / OK DAMU, VES
TOUŠKOV (INSPIRATIVNÍ PROGRAM)

MED

11:00, 14:00, 16:00

CHLAPEC A KACHNA / PECKY, DOMAŽLICE
JSOU PRINCEZNY PRO DRAKA?
/ KYSELÉ RYBIČKY, ZUŠ CHLUMEC N. C.

MASH

10:00, 15:00, 17:00

KOCOUR V BOTÁCH / BUBENÍČEK, PRA-
HA (OKNO LOUTKÁŘŮM DOKOŘÁN)

PARK REPUBLIKY

19:00

TOMÁŠ KLUS - KONCERT

ANKÉ- TA

Přežije

**loutkové divadlo
do 3. tisíciletí
a jak by mohlo
vypadat?**

ROMAN ČERNÍK: Přežije určitě. Když přežilo ty tisíce let zpátky, protože lovci mamutů určitě taky
hráli divadlo, tak přežije. Spíš je otázka, jestli přežijeme my. Prostě jestli přežije lidstvo, tak loutkový
divadlo určitě taky. Dovedu si představit, že se loutky nedají dělat z integrovaneých obvodů a
možná navádět laserem, ale myslím si, že to, co do třetího tisíciletí přežije určitě, je tvořivost,
hra, schopnost ovládnout materiál a dát mu vtip a duši. Vlastně dělat si radost z neobvyklejších
překvapení. A to si myslím, že loutkový divadlo v sobě má, metaforu a podobný věci.

FIDVAL

K ZAMYŠLENÍ?

PRÁSKAJÍ, TEDY ŽIJÍ! AGENTI VALDERONU V AKCI!
KDO JSOU? KDO JE POZNÁ? A PŘITOM JE VŠICH-
NI ČTOU! CO SE DĚJE ZA ZAVŘENÝMI DVEŘMI?! A V
OTEVŘENÉM PLENĚRU??!! NEDEJBOŽE ZA NAFOUK-
NUTÝMI HRADBAMI SKÁKADEL A REGULOVANÝMI
BŘEHY NÁHONŮ???!!!

Bojte se na straně 9?

PLÁČEŠ, NEVODÍŠ?

CO S TÍM, KDYŽ NEUMÍM VODIT LOUTKY? VADÍ MI TO?
JESTLIŽE ANO, JE TU ANKETA! JAK ŘEŠIT NEVĚDOMÍ O
VODĚNÍ? JAK OŽIVIT LOUTKU, BOŽE? BOŽE?! JAK JEN
NA TO? VALDERON SE SNAŽÍ NAJÍT VÝVOD.... LOGIC-
KÝ!!! NE JEN TAK BOKEM!!!! CO SI O TOM MYSLÍ LOUT-
KÁŘI?

Čtete usilovně na str. 10!

SENZACE!!!!

MANSFELD JAKO JEDINÝ DOBYL PLZEŇ, COŽ SE
PŘEDTÍM NEPOVEDLO ANI NEZNABOHŮM HUSITŮM!
ALE ZNABOH MANSFELD TEĎ DOBÝVÁ I CHRUDIM! A
ÚSPĚŠNĚ! KDO SEVŘE RTY, TAK PÍSKÁ NA OTLOU-
KANÉ VĚTVIČKY! BEZ VÝHONKŮ! A NIKOLÍ VRBOVÉ,
BLOUDOVÉ! NĚKTEŘÍ I BRKAJÍ!!!!

Pískněte si na str.11

KRAJSKÉ DRITY

Tichý jelen, Roztoky: RICHARD III. William Shakespeare, Jiří Jelínek

Ačkolik se jedná o variace na tradiční téma, mnohokrát okoukaný shakespearovský příběh tentokrát působí vskutku neokoukaně – hraje se v ptačích klecích vrstvených na sebe, s malými loutčkami a živými herci (sborem černých koček) v popředí. Richardovo postupné stoupání na pomyslné vyšší a vyšší mety je metaforicky i doslovně znázorněno jeho putování klecemi výše a výše, až se zhroutí do podsvětí ze své (nejvyšší) zlaté klece. Svým principem tato inscenace v čemsi připomíná dřívější Variace na Cyrana z téže dílny LS DNO – zhuštěné převyprávění klasického příběhu, inovativní vizuální podoba hlavních postav (působivé využití rukavic, průběžný hudební doprovod (výtečná kytara Jana Kuželky)).

Inscenace má dvě varianty obsazení – s Jiřím Jelínkem (v roli Richarda) či bez něho, a to v čistě dámském hereckém ensemblu – na festivalu v HK byla k vidění varianta dámská, kterou také porota nominuje na LCH (a upozorňuje, že nominace patří právě této variantě, neb varianta druhá zcela zjevně bude nabízet poněkud odlišné tématické vyznění, za něž se porota přirozeně nemůže adekvátně zaručit, neb ho neměla tu čest zhlédnout).

Na holou, Hořovice: KOMEDIANTI ANEB VŠICHNI JSME UBU Ludvík „Říha“ Řeřicha (s použitím textu A. Jarryho)

Představení začíná scénou s věčným kašpárkem, který uplácí úředníka. Pak střih. Parta komediantů přichází na prostranství k hospodě a snaží se přehrát nový kus, který má mít premiéru. Komedianti reptají a čekají neúspěch. Neb co se hrálo dříve, je vyzkoušené a oni mají hrát nějakou avantgardu. Přesto začínají zkoušku (pimprlové divadlo – Krále Ubu). Zkouška je přerušována vstupy dalších postav či hádkami hlavních protagonistů, kdy komediant je „zpracováván“ po vzoru matky Ubu. Publikum je postaveno do role venkovských čumilů, voyerů. Celé představení má svižný rytmus. Výrazné herectví střídá muzika se zpěvy, jak už jsme u tohoto souboru zvyklí. Na publikum se valí energie z pódia a jsme svědky divadla na divadle, kde jakoby mimoděk se objeví chvílky

zastavení a lidského setkání. Pak se zase vše roztáčí a každý je výrazný a sám.

Příběh je jakoby zašroubován a téma se opakuje několikrát za sebou, aby končilo u pimprlat. V závěru představení přijíždí autor, a tak je již zakázaná premiéra zachráněná, neb je známý pana starosty. Soubor byl nominován z pražského Tajtrlíka.

Vlastislav Filip, ZUŠ Hradec králové: ČERVENÁ KARKULKA Jiří Polehňa

Dvě děvčata předvedla tuto tradiční pohádku jako „kinoautomat“. Tedy inscenaci, kde o ději v klíčových momentech rozhodují diváci, a to hlasitostí potlesku. Ke cti inscenátorů je třeba dodat, že toto hlasování bylo důsledné a spravedlivé. Když například nebylo možné hlasitost potlesku zcela jednoznačně odlišit, hlasovalo se znovu. Výsledek hlasování tak nebyl nikdy pojmenován, protože byl evidentní. Protagonistky se nikdy neptaly na „blbiny“ a nikdy nás diváky nemanipulovaly k předem připravené odpovědi. Tato poctivost se tak stala hybnou silou velmi zábavného představení. V našem představení navíc diváci často hlasovali proti známému příběhu, ale bylo vidět, že inscenátoři to mají opravdu promyšlené a nebyli ani jednou zaskočení. Bavili se opět jak děti (všeho věku), tak dospělí.

A ještě – představení mělo velmi dobrou gradaci, s nečekaným gagem na konci. Konkrétní pohádka se pak hrála na malém rodinném divadýlku, což bylo pro vzdálenější diváky občas ochuzující, protože (i když šlo vlastně jen o žert) loutkami se opravdu hrálo, a i kdyby inscenace nebyla postavena na hlasování, viděli bychom pěkné představení. Soubor byl doporučen z regionální hradecké přehlídky.

ZUŠ Turnov, „Není to ani to“: OIDIPUS Eduard Petiška, Romana Zemenová

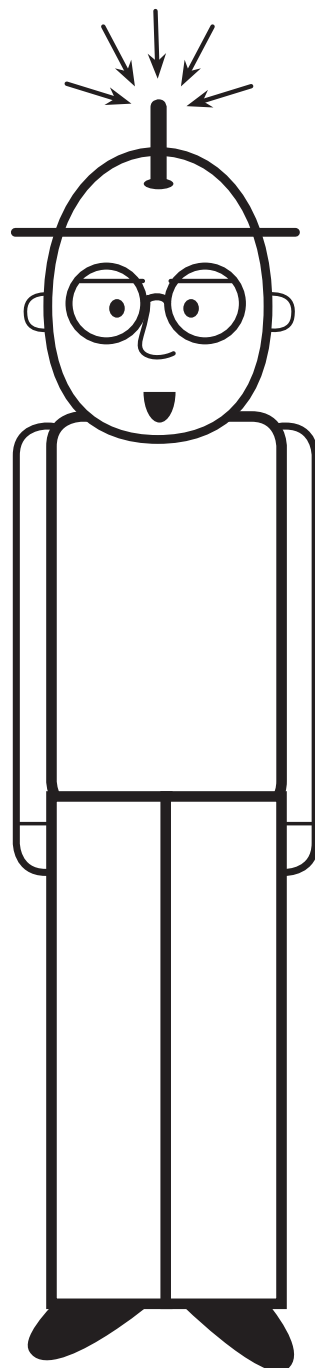
Soubor z původně plánovaných tří řeckých bájí stačil připravit jen jednu: Král Oidipus.

Na této inscenaci bych rád vyzdvihl především dva prvky – dramaturgii a hru s loutkou. Na hercích ve věku okolo patnácti let bylo vidět, že téma je zajímavé a baví, jsou tak zvaně in. Příběh hráli ve velké zkratce, ale téměř se všemi

peripetemi a zákruty poměrně složitého děje. Bylo vidět, že si plně uvědomují tragickou osudovost příběhu, a že „neklooužou“ jen tak po povrchu. Dobře zvolené téma bylo jistě námětem mnoha rozhovorů a přemýšlení.

Co se týká hry s loutkou, patřila tato inscenace k tomu nejlepšimu, co jsme na přehlídce mohli vidět. Je to jistě zejména díky osobnosti pedagožky Romany Zemenové, která je letitou členkou turnovských Čmukařů a loutkohraní má nejen „pod kůží“, ale umí k tomu své žáky vést.

Malý problém byl ale v „činoherní“ složce, tedy v jednání a chování mladých protagonistů při odkrytém vedení loutek. Snad trémou, snad nezkušeností se tak trochu „odbourávali“, případně nebyli až tak přítomni, když zrovna nehráli. Nebyl to ovšem nějak zásadní problém a porota proto inscenaci doporučila do širšího výběru na Loutkářskou Chrudim.

BEDRUŇKA BRNO

KAŠPÁREK DETEKTIVEM Loutkové divadlo Bedruňka Brno

Do sálu vchází žena v černém – vdova po řezbáři Janu Královi. Otvírá jeho dílničku, která je černá a poněkud evokuje rakev. Uvnitř krámkou visí marionety – dědictví po manželovi. Po chvíli přichází pan František Langer z Prahy. Přijíždí v poněkud legračním kostýmu, s kufříkem v ruce, ve kterém má scénář. Rád by totiž, aby nebožtík vyrobil ke hře loutky. Tak nějak mu nedochází, že přišel, jak se říká, s křížkem po funusu. Když se dozví, že pan Král je mrtev, vlastně ho to zas tak nevykolejí. Spěchá totiž na vlak zpátky. Po tomto úvodu se opuštěné loutky zčista jasna pohnou a začnou oplakávat svého tvůrce. To je vlastně jeden z nejsilnějších momentů celé inscenace, stejně jako závěr, kdy loutky dohrají příběh a opět zůstanou nehybně viset. V programu se divák může dočíst, že sám Langer měl takové zvláštní přání a sice: „...kdyby někdo vymyslel příběh o tom, jak v noci po jeho smrti bez lidských úst a prstů samy ožijí zástupy loutek, které vyrobil a jak o půlnoci samy zahrají smuteční scény na rozloučenou s ním...“ To je vlastně důvod oné předscény a určité vysvětlení. Jenže - smuteční scény se bohužel nekonají. Hraje se loutková hra „Kašpárek detektivem“ a nutno podotknout, že sám řezbář a loutkář Král by pravděpodobně z oživení a vodění loutek úplně nadšen nebyl. Některé za sebou vláčely nožičky, některé trochu levitovaly. Ale zpátky k ději. Ztratila se princezna. Byla totiž unesena dvěma darebáky, kteří počítali s tučným výkupným. Kašpárek se nabídl králi, že princeznu najde, a také, že ji našel. Pak navařil lupičům rajskou, aby pěkně ztloustli a nemohli se dostat skrz dveře, zatímco on s princeznou poběží domů za panem králem. A to se také podařilo. Hra byla dohrána a vdova po řezbáři, která zaslechla hluk v jeho dílně, ukončila svým příchodem poslední výstup loutek. Text samotné hry by rozhodně mohl být víc proškrtán a zhuštěn. Loutkové scény by si zasloužily větší akčnost. Loutky zkrátka málo jednaly. Přestavby byly báječné – samotné loutky se totiž staly kulisáky a měnily dekorace, dokonce i ty, co ve hře nehrály (vodník, čert). Ovšem když se tyto přestavby opakovaly, retardovaly samotnou hru. A pak ještě Kašpárek, který byl ústřední postavou, už zase to byla bezpohlavní postavička, která postrádala energii, šťavu, humor a živelnost, na kterou se vlastně těšíme, když jdeme na hru o Kašpárkovi. Takže: znovu si pročíst text a nemilosrdně škrtat, z konverzačních scén udělat scény akční, aby si loutky zahrály, tak ať si to opravdu užijí, vždyť přece musí: „...naposled vzpomenout svého stvořitele, oslaviti ho a rozloučiti se s ním.“

Marka Míková

SCÉNOGRAFIE

Scénu tvoří dům, kde hrací prostor loutek je původně výlohou i galerií jejích autora, řezbáře. Nevyumělkované dekorace z lepenky i náznaková černobílá malba nechávají vyniknout barevným řezbovaným loutkám. Škoda, že si soubor nedal větší práci s nasvícením. Horní svícení modelaci loutek nesvědčí a někdy jen zbytečně kreslí stíny rukou vodičů.

Irena Marečková

HUDBA

Nebojte se většího zvukového výrazu. Otevře vám cestu k významům, nedovolí plytké vodění loutek, pročistí textovou složku vaší inscenace.

Vratislav Šrámek

DISKUSE

Na úvod padla zásadní otázka: proč takhle vystavěné představení? Soubor vysvětluje, že u něj panuje kolektivní dramaturgie. A všechny bavila myšlenka propojit text hry a reálie se hrou spojené, které vyčetli ve spisech Františka Langra. Pepa Brůček poznamenal, že v představení našel dva magické momenty: když nehybné loutky na scéně začaly ožívat a když princezna zůstala sama na zcela prázdné scéně bez kulis. Podle Ludka Richtera je problém v tom, že do textu hry se nepromítá nic z úvodního hraného prologu. Ten odčerpá divákovi energii a když následně nepřijdou vypracované loutkové akce, připadá nám to dlouhé. Taky by trochu probral text tak, aby loutky slovem jednaly, a to ve vztahu vůči druhým. Irena Marečková má otázku, proč zčernal po smrti řezbáře celý jeho krámk? Výtvarník souboru vysvětluje: inspiroval jsem se v dobových časopisech obrázky živnostnických krámků. No a ty časopisy jsou prostě černobílé! U vícera diváctva včetně Romana Černíka se úvodní pohřební prolog podepsal na vysilujícím funerálním tempu celé inscenace. Soubor děkuje za zpětnou vazbu a slibuje, že slova nepadnou pod stůl.

Kuna

RARÁŠCI OPAVA

O PALEČKOVÍ Rarášci Opava

Na inscenaci bylo vidět, že ji vedoucí Gabriela Bernardová velmi přesně a detailně připravila. Přesto děti hrály uvolněně a s vervou. A to nemíním pouze dva hlavní představitele, ale celý soubor. Ostatně z divácké reakce se dal mimo jiné usuzovat mimořádný úspěch malého trumpetisty. Takže děti byly ve věci, věděly o čem a co hrají. Dalo by se říci, že si své představení „užívaly“. Přesto se domnívám, že jejich vedoucí na ně připravila příliš velkou „kládu“. Inscenace byla rozměšovaná nastolením druhého plánu při řešení vztahu dvou hlavních protagonistů, odskoky, někdy mnohokrát opakovanými replikami, někdy verbálním rozváděním (např. první dovednosti Palečka).

Mám též poněkud obavu, že jsou děti až příliš brzy vedené k finesám a vychytávám protřelých bavičů. I proto si dovoluji varování před budoucím možným nebezpečím rutinérství, šarže, exhibice. Nad napsáním poslední věty jsem chvíli váhal. Uvědomil jsem si totiž, že rodinné divadlo se v divadelně činné rodině vyvíjí poněkud jinak, než divadlo smíšeného souboru, např. ZUŠ. – No – už jsem to napsal.

I další připomínky vyslovuji s vědomím faktu, který jsem se dozvěděl až při veřejné rozpravě o představení. Vedoucí souboru se kvůli mateřským povinnostem nemohla na jistou dobu představení plně věnovat. Proto předala výtvarnou složku jiné osobě. Tak se mohlo stát, že Paleček je možná přece jen příliš velký maňásek, který se rozhodně nevejde orajícímu koni do ucha, že při orbě chybí pluh, že kůň krále není šiml, ale oranžový velbloud, že výtečná scéna není zcela využita. Přesto si myslím, že jednoduchá scéna a funkční rekvizity (čepice, koruny, apod.) inscenaci v konečném výsledku pomáhají.

Domů si z Chrudimi ponese otázku o zamýšleném významu pískajících lupičů: Měl ostrý zvuk píšťalky znázorňovat nebezpečí pro království, nebo blbost lupičů?

Josef Brůček

DISKUSE

Na výzvu Štěpána Filčíka divácké auditorium chvalně i nechvalně mlčí. Režisérka vysvětluje, že představení vzniklo jako rodinné v obýváku, a to v přestávkách mezi kojením. Scéna je diplomovou prací studentky výtvarného oboru. Pepa Brůček vyzdvihuje, že děti byly dobře připravené a pro něj přirozené a přesné. Ale v textu převažovalo verbálno nad akcí a škrtal by. Několik diváček plamenně horlí, že představení bylo vykalkulované do posledního detailu (až po pády na scéně) a že není nejlepší ukázkou dětského divadla, jež by mělo rozvíjet dětské schopnosti. Roman Černík varuje před hrozbou „bavičství“, která na něj z představení juká, i před „machistickými“ momenty. Vnímal jako podnětný kontrast v rozdílném přístupu k herectví ústřední „připravené“ dvojice a „nezávislého způsobu herectví“ u loupežníků. Jakub Hulák vidí problém v dramaturgii, a to v nepodstatných odbočkách v textu, kvůli kterým se vytrácí spontánní dětské herectví. Luděk Richter odhaluje, že Rarášky vede vystudovaná herečka a ta hledá přesný fixovaný divadelní tvar, což je pro tuto věkovou skupinu dětí velmi nebezpečné. Protože takto malé děti nejsou

schopné znova v sobě obnovovat vnitřní impuls a vítězí vnějškovost. Otázka je, jak s tímhle dětským věkem pracovat herecky? Vráta Šrámek obdivoval nátlak malého loupežníka a koupil by mu trubku.

Kuna

HUDBA

Inszenaci hudebně otvíral a ukončoval malý trumpetista, který s vážností 1. trumpetisty symfonického orchestru světového věhlasu tvořil tóny za něž by se Miles Davis stydět nemusel. Bravo! Dále se zpívalo Mámo, táto, v komoře je myš tzv. na hubu, bimbaly hodiny, chrápalo se. Myslím, že by ruchový plán mohl být trochu bohatší a ten stávající by unesl méně ilustrativní roli: např. „pan král chrápe“ a ve zvuku se začne chrápat apod. Zvuk je významotvorný. Není třeba ho vysvětlovat. Otevírá to fantazii a tříbí temporytmus inscenace.

Vratislav Šrámek

SCÉNOGRAFIE

Scéna a loutky jsou dílem studentky opavské výtvarné školy. Výprava je čistá v barevnosti a jednoduše funkční. Malí herci ji mohou bez problému skrytě i odkrytě proměňovat: „Abrakadabra, věž je pryč... a zbytek ručně.“ Jako atributy jednajících postav slouží různé pokrývky hlavy. Dobře korespondují s jednoznačností hereckých atributů, jakým je například úsměv tatínka. Ten funguje v tu chvíli jako mimická maska, znak. Jde škoda, že loutka Palečka není skutečně malinká, určitě by se s jeho drobností dalo zahrát hodně vtipných situací, které tím pádem zůstaly jen jako sdělení v textu. Neviděli jsme je. Mám ještě jednu pochybnost. Na jakém zvířeti jel pan král? Na pštrosovi, na velbloudu? Mohl by si to dovolit. Kůň to ale zjevně nebyl, takový jeden zrovna bez pluhu oral brázdu.

Irena Marečková

ZUŠ PRAHA HOSTIVAŘ

O STATEČNÉ PRINCEZNĚ ZUŠ Praha Hostivař

Uvádění dětských, tedy dětmi hraných představení, se stalo již na Chrudimi dobrou tradicí. Je určitě zajímavé, dokonce myslím důležité vidět, co se děje na ZUŠkách a v kroužcích a co se může urodit mezi příštími loutkáři. O přínosu pro děti samé ani nemluvě. Zajímavá a inspirující představení, tvůrčí dílny, milé město a radostná atmosféra festivalu, to je jistě cesta, jak u zájmu o divadlo vydržet a jak jej prohlubovat. Konec konců mezi řadou dospělejších vidím v Chrudimi denně bývalé dětské loutkoherce.

Hostivařské představení O statečné princezně včera jistě patřilo k tomu, co je v dnešním dětském loutkovém divadle to příjemné a dobré. Nejen, že jsme byli diváky hotové inscenace, byť to byla jen drobníčka, ale zároveň jsme mohli vnímat i citlivý a vpravdě pedagogický přístup. Programem jsme byli informováni, že se hostivařské děti podílely na návrzích loutek do inscenace a vidíme, že k nim mají vztah, že s nimi již mnohé umí. Děti vědomě a přehledně pracovaly jednoduchými prostředky. „Vařečkové“ loutky s nejjednodušší scénou tvořenou paravánem a jednoduchým vymezením prostoru, nad paravánem minivesnička, pod „čarou ponoru“ dva pekelné kotle jako takový imperativ našeho svědomí. Jedna z Ladových Praštěných pohádek nabídla v umné dramaturgii půdorys dobře vystavěného scénáře, který je srozumitelný, nepostrádá lehkost a citlivě respektuje zkušenost a možnosti dětských aktérů. Ocenitelná je zkratka a břitkost některých dialogů (např. narození Honzy, plnění úkolů v pekle). Jednoduché, ale věcné a místy i zdravě odlehčené dialogy nabízí dětem prostor k slovnímu jednání a loutečky – vařečky, byť dominuje jejich ilustrační role, umožňují jednání a děti jej v klidu zvládají.

Na nic nebetyčného se nehraje, ale celistvost a sevřenost inscenace je divácky pozitivně přijímána a výkony inscenátorů nepotřebují bavičského přílepku nebo zdůrazňování nějaké roztomilosti a přesto dojdou diváckého ocenění. Asi by se dalo mluvit o mnohých možnostech dotažení (jako příklady uvádím diskutované zjevení dvacetiletého Honzy, který svou mužnost chvíli hledá, absentující výraznější charakterizace jednotlivých čertů, či prázdné rukávce loutek). O čem by stálo za to také ještě uvažovat jako o materiálu k výraznějšímu dořešení, je chórovitý úvod, který byl ve viděném představení nejistý. Vůbec působí přidaně a trochu z jiného světa.

Snadno lze poznat, že méně slov a bezpečí loutek za paravánem dětem z Hostivaře rozhodně více svědčí.

Roman Černík

HUDBA

Tady se zvuková složka pohybovala výhradně v úrovni mluveného projevu dětských herců.

Po úvodním sborovém přednesu otevíracího textu následovaly dialogy. Vyjma plechového hřmění pekelného, které zůstávalo poměrně zvukově cudné, se dále s ruchy či hudbou nepracovalo. Inscenace fungovala výborně ve své zkratce, není ji proto třeba zahlcovat dalšími složkami, ale možná by si děti někde důvod našly. Rovněž větší rozmanitost hlasového projevu by inscenaci notně podpořila.

Vratislav Šrámek

SCÉNOGRAFIE

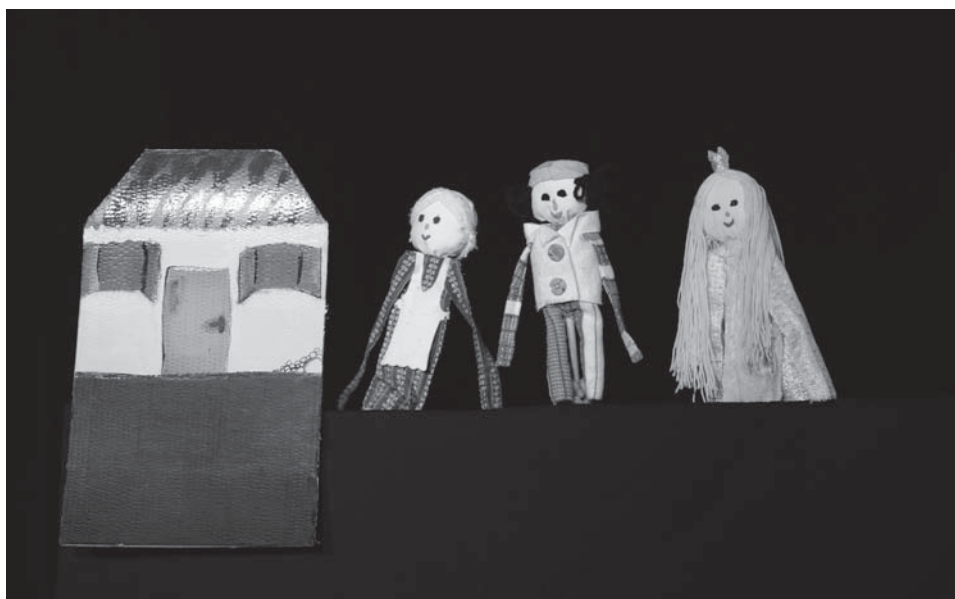
Tyčkové figury mají výraz v anfasu, profil nehraje. Jako třeba u vařečkových loutek. Jsou znakem postavy, který nenapodobuje mechanismus anatomie těla. I takové postavy ale můžou mít různé jednoduché, odlišující pohybové charakteristiky. Rychlost nebo pomalost, způsob objevení se a mizení ze scény, točení, tlučení, kývání a nevím co ještě... Nemusí se všemi jenom víceméně stejně vrtět. Také prázdné rukávky byly trochu navíc, když ruce nehrály. Pobavil mě nápad s chodícím povijanem, který předznamenal další krásné nesmysly pohádky naruby. Těžiště příběhu ale zůstalo ponejvíce v textu. Ne v obraze. Další výtvarný prostředek, světlo, nehrálo ani ve chvíli, když rodiče říkají, že se setmělo a my to nevidíme. Vzhledem k tomu působí najednou nelogicky blikání reflektorem při scéně pekla.

Irena Marečková

DISKUSE

Režisérka Věra Dřevíková na otázku, zda si děti loutky vyráběly, vysvětlila, že je ušila podle dětských návrhů. Každé dítě nakreslilo svoji představu loutek, a pak se kolektivně hlasovalo o nejlepší sérii. Mnoho diváků ocenilo účinek pohádkové zkratky a přiléhavého vtipu. Irena Marečková se vyslovila k podobě loutek. Vařečkovým přebývaly plandající prázdné rukávky, které „nehrály“, takže by se přikláníla k využití loutek tyčkových. Navrhuje, co nemůže zahrát, to zrušit. A taky podpořit nějakým konkrétním znakem každou postavu. Pro Romana Černíka byl problematický první chór, ale přežil ho, a pak se bavil. A Pepa Brůček poukázal na rezervu ve využití více loutkářských fórků, třeba při letu na koštěti nebo stárnutí Honzy. Honza se jevil vůbec problematičtěji. A mnoho diváků se obtížně vyrovnávalo s jeho ne úplně jasnou pohlavní vyhraněností jak ve zjevu, tak v hlase.

Kuna

V Boudě Plzeň

ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA V Boudě, Plzeň

Inscenaci dominuje vynikající práce s loutkou a spousta dobře časovaných vtípků.

Jako taková se setkala s velkým ohlasem u obecnstva. Bohužel je třeba říci, že takto mohla proběhnout na pozadí téměř jakéhokoli tématu, neboť přímá souvislost mezi zmíněnými atributy a pohádkou „O Šípkové Růžence“ se téměř nevyskytuje. Jako by pohádkové téma bylo jen záminkou k blbnutí. Ale exponování některých situací a zpočátku výrazově i tématicky poměrně přesná práce s hudbou – např. úvodní vstup sudiček - hovoří jasně o rozhodnutí vést příběh jako takový. Zásadní hrana pochybení je však již v původním uchopení charakterů Růženky a Prince jako fíleny a pitomce. Tato hrana se stává zřejmě osudnou, protože tvůrce nepustí ke katarzi celého příběhu. I když typ outsidersa, co ke štěstí přišel, a protivy, co se stává půvabnou, není nic nemožného. Inscenace tak vyznívá více jako sled gagů, na což ale nemá dostatečný spád, než jako příběh Růženky a velké lásky.

Škoda nápadů, vtípků, tvůrčí energie, báječného vodění loutek, když po skončení produkce nevím a nezažil jsem, proč to všechno bylo. Je mi líto loutek - marioneta není nemohoucí „loutka“ v rukou vodiče. Dokáže být magická a na magii se chvilku hraje.

Domnívám se, že se inscenátoři musí rozhodnout, o čem chtějí hrát. Vtípky - chození vojáka, princovo prokecání se šípkovým trním (což si vlastně musíme domyslet) apod. – nejsou samospasitelné a jejich čas se pohybuje za hranou únosnosti.

Přimlouval bych se za důslednou práci se zvukem a hudbou po celý čas. Jako nositelé emocí tvoří významy a nedovolí spěchat tam, kde se nemá, umožní stříhat, kde by bylo třeba. Je nakročeno. Děti vnímají příběh (trochu divný) a rodiče se baví legráckami. Dejte jim možnost se na konci sejít v prožitku. Váš potenciál humoru a řemeslných dovedností o to více zazáří.

Vratislav Šrámek

SCÉNOGRAFIE

Jeden z mála souborů, který si uvědomuje důležitost práce se světlem v kukátku pro čitelnost loutek. Ale nejen to. Pracují s ním při tvarování prostoru teplým a studeným barevným světlem, plasticky modelují. Iluzi větší hloubky umocňuje v kukátku neobvyklé použití černého horizontu, ale například také dýmu ve scéně se sudičkami.

Snad by jen mohla být intenzita světla vyšší. Už vzhledem k tomu, že loutkový plán se střídá s živým na předscéně. A tam je naopak přesvíceno, světlo nevytvarované. Střídání prostředí pak působí tvrdě.

Irena Marečková

DISKUSE

V úvodu zazněl chvalozpěv: díky za invenční ztvárnění notoricky známého námětu. Marionety mě obvykle nudí, ale těm vašim jsem věřila, že opravdu jednájí. Luděk Richter ocenil vodičské schopnosti souboru, i to, jak inscenaci dotáhli. Ale vadí mu, že pro legraci zasuli příběh Růženky. Všechny fóry konkurují Růžence a bohužel úspěšně. Vznikl tak příběh „o frackovi, kterej získá vola.“ Vráťa Šrámek žehrá, že princ je debil a princezna fílena, takže ke katarzi už proto nemůže dojít. A pak to vypadá, že marioneta katarzi neumí. Irena Marečková oceňuje, že v představení jsme viděli zatím nejlepší úroveň svícení, ale doporučuje stejnou světelnou péči jako kukátku věnovat i předscénám. Výhrady k světlu naopak vznesl loutkář-hasič: stojí to zato, takhle hrát? Já pořád instinktivně sahal po hasicím přístroji. Diskusi uzavírá Štěpán Filčík, obrací se k režisérovi Tomáši Jerešovi rádcovsky i prorocky: dodej katarzi a korálky humoru budou líp sedět. Ale až budeš psát třetí hru, bude to tam. Tohle bylo na debut skvostný!

Kuna

SEMINÁŘE

Podařil se mi husarský kousek - natrefit na **seminář A - adrenalin** v akci. (Vloni byl Jelínkův seminář nepolapitelný a ani letos ho v učebně na zdrávce často nenajdete). Ozbrojeni plyšáky a gumáky vyrazili Parkem Republiky hledat vhodné prostředí. A našli. Objevili opravdový adrenalin v nafukovacím skákacím hradu. Vydělali několik dětí, když se asi patnáct mladých, ale poměrně velkých seminaristů vhrnulo dovnitř, tytéž děti však rychle zaujala zvířátka, která se objevovala po obvodu hradu. Frmol přilákal i Kubu Vašíčka, protagonistu úspěšného představení Zatracený děčko: A plyšáci. Nebýt loutkářů, už by plyšový průmysl zkrachoval. Jaké bude večer představení? Lektor Adrenaliňáků se moc nerozmýšlí: Jako včera! Jako stejně dobrý? Ne, jako stejný.

Večer nicméně proběhlo představení v potoce: Archa Noemova opět jinak – co se stane, když sevšem zvířátkům udělá špatně. Myslel vůbec Noe na možnou mořskou nemoc suchozemských červů a jiné havěti? Seminář A domýšlí za něj, reaguje, zachraňuje. Voda v potoce je asi dost studená, a tak je dobře, že představení je krátké. Přijďte se dnes (a další dny) taky podívat!

Seminář M - minikomedie pro ...náctileté po předvčerejším akčním útoku na chrudimské obchody a vybrakování zásob kartonů měl klidnější den. Včera jsem přišel akorát, abych stihl dražbu příběhů. Dražba dívek prý proběhla předtím. „Cože,“ divil jsem se, „obchod s bílým masem na Chrudimi?“ Lektorka Romana Zemenová ochotně vysvětluje: „Šlo o rozdělení do skupin. V semináři jsou holky a kluci skoro půl na půl, to je fajn. Včera jsme se hodně seznamovali, to lámání ledů dá dost v tomhle věku dost práce.“ Seminář pracuje na minikomedích Pierra Anri Camiho. Už si přečetli příběhy a teď po skupinách promýšleli první inscenační nápady. Skupiny jsou (nebo mají být) připravené, dražba může začít. Kdo nabídne zajímavější nápad, příběh je jeho. Romana ještě rychle shání dražební kladívko. Drama se ale nekoná, o žádný příběh nelicituji dvě skupiny. Není to jednoduché, jít s kůží na trh, nonverbální projevy některých prozrazují všechno. Ti nejmladší se stydí nejvíce. „Návrat zpopelněného“ poprvé, podruhé a potřetí, přiklepnuto, získávají Jana, Matěj a Honza – jejich inscenační nápad neprozradíme, třeba ho uvidíme na závěrečných prezentacích.

Každá skupina už má příběh a teď ještě vybrat další pro mikroinscenace (pro jednotlivce či dvojice). „Kde mám seznam?“ ptá se Romana a její pomocnice a dcera pohotově pomáhá: „Někam sis ho strčila.“ Přeji, ať ho tedy najde a opouští třídu. Pokouším se ještě získat agenta, ale narážím na hradbu pohrdavých pohledů. „Tady žádní práskači nejsou a nebudou. Jedině kolektivně.“ Tak se těším na zprávy kolektivního supertajného agenta semináře M. A hodně nápadů a chuti do práce přejeme.

fr

Seminář H - Herectví hlasem

Rozebírali jsme text Werichovy jednoslabičné pohádky na oslavu češtiny. Zaobírali se hesly Pavla Eisnera, ale nejdůležitější bylo, že už víme, kdy se Jana Altmanová poprvé opila.

Agent Hmmm

Seminář A

Seminář R - Rodinné dobrodružní

Ráno, jsme, hráli hry, potom jsme, od Korduly pohátku apak jsme viráběli, lotky.

potpis IVB

Seminář Z - Zvuk, pohyb, místo

Po drastické rozcvičce Karla, zvaného Krutý Krotek, jsme se s chutí pustili do odpadků. Za pomocí flexy a teplého šlemu jsme zplodili strašlivou šelmu, z paroží a samorostu ještě strašlivější stařenku a z igelitu něžnou dívenku se zcela rozpadlou osobností a náběhy na karate... S tím, že máme zítra hrát?

Tisková (p)oprava včerejšího PS: Podle zdrobněliny v názvu loutkového souboru snadno a rychle nepoznáte SLAVNÉ představení, ale SLABÉ...

Agent Z

Seminář A - Adrenalin

Další den s Jirkou? Sice nám umrzly nožičky, ale jinak paráda! Sem sice zvědav, co vymyslíme zitra, ale Jirko, do potůčku už nejdem, ju :-)

Tajný agent Šnek

„autobouda“, Noe, Enterprise, Černá perla, Titanic (ale to nic, že nechápete...)... Toto byly naše první myšlenky... Mezi nimi byly výkřiky Froda, Gandalfa, Gimliho a jiných spoluúčastníků (samozřejmě se skákající pointou). Nakonec záchrana lodi starobiblickou archou, která, aby zachránila 12 zvířat, musela obětovat jednoho plaváčka... Ona loď byla velice mokrou (ale přesto příjemnou) variantou...

Tím ale Adrenalin nekončí... Naši adrenalínoví nadšenci, kteří každou večeri zpřijemňují váš zážitek z LCH, občas dělají chyby... Stane se, že se objeví tací, co naši adrenalínovou performaci nesdílejí (ale i o tom je ten adrenalin)... Omluva je nemístná, protože jak už se jednou řeklo – odmítnutí = adrenalin...

Agent Aloevertu

Seminář P - Od předmětu k loutce

Dnešní seminář byl Podle všech Proroctví hluboce ovlivněn oným bezvadným PŘEDMĚTEM. Duše naší skupiny si rozložila Pelech ve dvou schizofrenních tělech společně s tvými/mými žlázami, kde každý správný mamlas, když mluvil – tak nahlas.

Agent P

Seminář N - Od nápadu k inscenaci

Den druhý!!! Zadumaní, propiskami škrábající, předlohu ve scénář přetvářející, o textu diskutující, nad papírem oči si kazící scénáristé se mění v bláznivé, neotřelé, nápadité, barvu nanášející loutkáře a výtvarníky, kteří přetvářejí třídu zdravotní školy v pekelnou či nebeskou porodnici loutek, líheň kulís, sad humoru a pole neortodoxní tvořivosti. Dopoledne končí! Texty upraveny! Scénáře sepsány! Technologie zvládnuty! Smysly odkryty! Čas... v čudu, leč plně využit. Dádina zamyšlená tvář se s námi loučí, zatímco Jarda (věčně se usmívající) z jedné ruky pokládá vrtačku, druhou vypíná brusku, a ještě pokládá kladivo čtoucí si Valderon. Nashle zítra.

Don Agent

KUBŮV CHRUDÍČ

Dne druhého slovodojmí:

Kašpárek má naražené koleno a ne princeznu. Štěpán Filčík je starosta Loutkářské Chrudimi (ano, modří už vědí). Není divu, že jeho dcera, všem vehementně představovaná, stává se pomalu ale jistě celebritou.

Drobotina v hojném počtu vesele pobíhá okolo jídelního stanu, hlučí a čvachtá si v trávě deštěm promoklé. Kupuje si balónky od stánku propagace regionální pitoresknosti (www.navstevnik.cz). Na zvuk právě prasklého balónku reaguje desetiletý klučina slovy: „A dvacka je v prdeli!“

9 sudiček z 10 říká, že na kulaté narozeniny (nejlépe dvacáté) se stane něco strašného. Přesto Chrudim připijí na své kulatiny slavicí účastníky. My ostatní, co nekulatíme, proklínáme osud svých rodných let a závistivě koukáme na luxusní šáňo, zatímco za vlastní přípitky solíme těžký love.

AFK Chrudim (Ambiciózní Futuristický Klub, hned u restaurace Alfa) slaví své 110. narozeniny – na tyhle kulatiny loutkáři zapomněli. Přesto futuristé rozdávají lehce chlupařoučké dary. Simcha!

ANKETA

LUDEK RICHTER: Hm, to by bylo skvělé. On to není nafouknutý problém. Já naprosto rozumím tomu, že se soubory chtějí co nejrychleji vyjádřit. A pobavit. Jako v každém kumštu ale znalost nějaké techniky být musí. A teď dochází k tomu, že ty soubory si neřeknou, jak co zpracovat, jak si to šít na tělo, tedy podle toho, co umí a ovládají. Jsou schopni se vrhnout do poměrně obtížných technik, třeba s marionetami – a pak je znát, že to neumí. A to je trochu nebezpečný. Aby loutkářství nešlo do háje jenom proto, že každé jenom používá předmětného vyjádření, ať s figurou nebo s předmětem.

Jest nám se zamyslet, vhodné-li je, by nevinná dívka rozprávěla o alternativních trestech v kázních a vtipkovala o dvou bouřích a třech koulích. Co myslíte vy? A co na to Jan Tleskač? (Ano, ano, i tak se loutkáři na odporných diskusích vzájemně pippichují.)

Statný loutkář se srazil s o něco méně statným loutkářským automobilem. Doktor doporučuje ležet. Loutkáře či vůz?

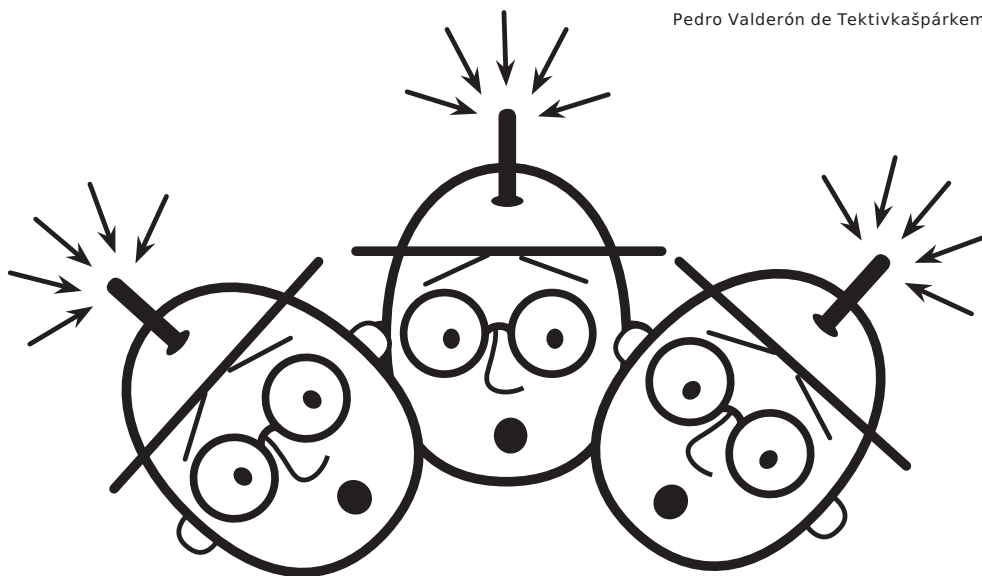
V naprostém rozporu se vším, co nás kdy naše maminky učily, si seminář A již druhý večer hraje s jídlem. A to je (snad) dobře.

Mimozemšťanskou korespondencí jsem obdržel nejnovější dílo Honzy Chrtadána, kteréžto slove O Paličkovi.

O PALIČKOVÍ

Byl jednou jeden chudý moravský palič Palič. Celým jménem Palič Paličovi Pedadoj. Měl dvě děti, Palička a Paličku. I doufal Palič, že děťátka jeho od mládí již ethanolem načichlá a zhusta prosycená po něm jeho kšaft převezmou, skromnou rodinnou palírnu. Ale Paliček, velký sotva jako dívčí paleček (v dnešní emo-punk době ozdobený mnoha prsteny a sichrhajčkami), ztratil se v lese, zatímco Palička šla zas hrát na bicí. Nakonec je ale tátova poctivá jabkovice přitáhla zpět domů a pokud nezemřeli, pálí jim to tam dodnes.

POUČENÍ: Jablko nepadá daleko od palírny.

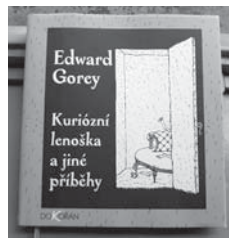
Pedro Valderón de Tektivkašpárkem

Na oblastních přehlídkách, ale i na LCH se objevují loutkáři, kteří dobře neovládají techniku vodění loutek. Kde by se to vlastně měli učit? Nebo je to nafouknutý problém? Pokud ne, jak ho řešit? V Plzni se kupříkladu diskutuje o tom, jestli by tuhle edukativní funkci nemělo převzít interaktivní Muzeum loutek, které se otevře na podzim...

Ani s tím nehraje, je to jen znak, jenom takový ukazovátka. Co s tím? To je těžké. Možná píchnu do vosího hnízda, ale ona to ani DAMU moc neučí. Což je tragédie. Když to neumí špička, jak může vzniknout něco pod tím. Když to není vidět ani v profesionálních divadlech, tak kde to mají vidět amatéři? Pak je další problém, že ani tady v Chrudimi to moc vidět není. Protože ona je to práce. Já si nemyslím, že se mají učit něco mechanicky, ale lidem se do toho nechce, protože je snadnější udělat něco rychle a zábavně. Strašně chybí jedna věc, to je to naše klasické vylévání dětí s vaničkami. Bývala za socialismu

krajská kulturní střediska – někde fungovala hůř, někde líp. Třeba zrovna v Plzni bylo několik slušných metodiků po sobě, kteří to dokázali pro svůj kraj zařídit. Formou jednorázových seminářů, ale učil jsem tam i na tříleté lidové konzervatoři a bylo to pro 20 lidí z kraje. Kdyby se takovej seminář udělal na Chrudimi, bylo by to pro 20 lidí z republiky. A to muzeum by byl bezvadnej nápad, mohlo by nahradit ty KKS. Jen mám strach, aby to v rámci resortizace nezapadlo, tedy v rámci dohadů, co patří do resortu školství, co pod kulturu, co pod muzea – záleží na tom, jak budou ti výše postavení osvětlení.

PAEZIE

PAEZIE
PAEZIE

PAEZIE
PAEZIE
PAEZIE

PAEZIE
PAEZIE

Názorná výuka

Byl už čtvrtek,
ale umělá noha jeho lordstva nebyla k nalezení.
Proto poté, co přikázal služebnictvu připravit koupel,
uchopil kleště na uhlíky
a okamžitě vyrazil na břeh jezera,
kde dosud roztržitě bloumal Klaponohý přízrak.
Podaroval ho kusem niti
a kráčel dál k pomníku Zmarněných předsevzetí,
aby vyčkal příchodu podzimu.
Mezitím na věži
madam O při konverzaci se svým někdejší bratrancem
zpozorovala, že jeho knír není pravý
načež se vrhla z věže
a kradmo zmizela.
On sestoupil dolů a bez čtení zničil dopis,
načež kvůli lepšímu výhledu pozpátku vstoupil do vody.
Hledte, jak elegantní! křičeli lidé ve člunu

a ozvěna jim odpovídala: Spouštějte lžíce!
Na břehu se netopýr nebo možná deštník
vyprostil z křovisek,
což kolemjdoucím připomnělo útrapy dětství.
Nyní už bylo zjevné (přes nouzi o lepidlo na papír),
že se něco stalo vikáři.
V dále zazněly výstřely.
Stmívalo se, avšak z ústavu pro choromyslné nepřišla dosud žádná zpráva,
takže se ostatní odebrali do besídky,
kde našli koláčky s podivně zelenou polevou
a čajník, v němž nebylo nic
jen lístek s jediným slovem:
Sbohem.

Edward Gorey v překladu Václava Cíla
Kuriózní lenoška a jiné příběhy

ZVUKOMILEC RADÍ

Brkačky mají docela zajímavou historii. Návod na výrobu jsem našel v jedné knize z roku 1897 „Hračky dětí československých“, to vyšlo ještě za Rakouska-Uherska. Tam byla takhle verze. Jenom se tam nepoužíval igelitový pytlík, ale hedvábný papír. Tak jsem si to vyrobil.

Popis výroby: Brkačku si jednoduše uděláte z rostliny jménem křídlatka nebo černého bezu, ale třeba i z rákosy. Pilkou uříznete trubičku přibližně 10 - 15 cm dlouhou. Obrousíte hrany, naříznete pilkou dva zářezy, vrazíte tam nůž, vylomíte okýnko-dírku. Opracujete, vezmete pilku na železo, kolem dokola jednoho okraje uděláte drážku, vezmete igelitový pytlík, přehrnete ho přes to, nití ho ovážete, tak aby zapadla do drážky. Odříznete zbytek mikroteňáku, poklepete jemně prstem, aby se ta mikroteňová blána trochu prohla a nebyla napnutá, no a pak už to funguje. Houkáte, brkáte a dá se do toho i mluvit... U černého bezu je postup obdobný, jenom musíte vydlabat duši. Křídlatka duši nemá, je dutá.

Na Pískanou!

Luboš Mansfeld

SOUTĚŽ !!!

V dnešním rébusu můžete vyluštit charakteristiku Prokopa - dalšího z přátel Karla Pippicha. Máte-li všechny tři loutky ze všech tří čísel Valdeonu, můžete nám do okna redakce přijít sehrát i dialog či trialog.

Č z Á žný

BA

**BULL
WAHR**

!?

šuk!

HANEA!

Ivo Jelínek se pokouší kráčet po vodě.
Nepřehání to sebezbožšťování?

Seminář A zabral dětem hrad.
A co děti, mají si kde hrad?

NIKOHO NEZMATEŠ!!!

Známý frutér přisedlal ve své zvrhlé vášni
z ovoce na jehličnany.

HOROR: V divadle byla spatřena
Ta, která kráčí řadami.

TÝRÁŠ

redakce: Petra Hynčíková (Kuna), Simona Bezoušková (Bez), Petra Kosová (Kosa), František Kaska (Fr). Grafický návrh: Štěpánka Bláhovcová.
Foto: Ivo Mičkal, Štěpán Filčík, Veronika Filčíková (Aloe Veru) a redakce. Tiskne: Ateliér 18 s. r. o. Chrudim